

POŽADAVKY K PROFILOVÉ MATURITNÍ ZKOUŠCE Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

Zkouška se skládá ze dvou částí – písemné práce a ústní zkoušky. Celková známka je tvořena hodnocením těchto dvou částí v poměru 40:60, pro úspěšné složení zkoušky je nutné uspět v obou částech.

PÍSEMNÁ PRÁCE

Žák, který koná maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury, prokáže osvojení následujících dovedností:

1. vytvoří text podle zadaných kritérií
 - zpracuje v písemné práci zadané téma;
 - orientuje se v komunikační situaci vymezené zadáním písemné práce;
 - zvolí formu písemného projevu adekvátní účelu textu;
 - využije znalostí základních znaků funkčních stylů, slohových postupů a útvarů;
 - využije informace z výchozích textů (např. textů, grafů, tabulek);
2. dovede v písemném projevu funkčně použít jazykové prostředky
 - využívá znalostí jazykové normy a kodifikace (pravopis, morfologie, slovtvorba);
 - použije jazykové prostředky adekvátní dané komunikační situaci / danému slohovému útvaru;
 - prokáže šíři a pestrost slovní zásoby a používá pojmenování v odpovídajícím významu
3. uplatňuje zásady syntaktické a kompoziční výstavby textu
 - ovládá zásady výstavby větných celků;
 - respektuje formální prostředky textové návaznosti;
 - uplatňuje znalost kompozičních principů při tvorbě textu;
 - vytvoří myšlenkově ucelený, strukturovaný a koherentní text.

Při písemné práci si žák volí jedno z minimálně 4 témat.

Minimální délka práce je 300 slov. Maximální délka není stanovena. Čas na vypracování je 120 minut.

Při písemné práci má žák k dispozici příručku Pravidla českého pravopisu a SSČ (poskytne škola).

ÚSTNÍ ZKOUŠKA

K ústní zkoušce si žák sestaví seznam 20 titulů ze školního seznamu knih k maturitní zkoušce tak, aby obsahoval: min. 2 díla světové a české literatury do konce 18. století min. 3 díla světové a české literatury 19. století min. 4 díla světové literatury 20. a 21. století min. 5 děl české literatury 20. a 21. století Minimálně dvěma literárními díly musí být zastoupena próza, drama a poezie. Seznam žáka může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Žák:

1. analyzuje umělecký text
 - využije vědomosti získané přečtením celého díla, z něhož pochází výňatek;
 - rozezná na základě textu charakteristické rysy literárních druhů a žánrů;
 - zasadí výňatek do kontextu díla;

- najde téma výňatku, porovná jej s tématem díla;
- charakterizuje výstavbu textu (*kompozice, vypravěč, postavy, veršová výstavba*);
- analyzuje jazykové prostředky a jejich funkci v textu.

2. charakterizuje literárně-historický kontext literárního díla

- zná autora a jeho dílo, charakteristické rysy autorovy tvorby / období / žánru;
- dokáže autora / dílo zařadit do literárně-historického kontextu, porovnat se současníky, popř. autory / díly stejného žánru;
- charakterizuje umělecký směr.

3. analyzuje neumělecký text

- postihne hlavní myšlenku textu a souvislost s uměleckým textem;
- popíše komunikační situaci;
- přiřadí text k funkčnímu stylu, slohovému útvaru, určí slohové postupy;
- analyzuje jazykové prostředky a jejich funkci v textu.

Žák formuluje své výpovědi v souladu s jazykovými normami a se zásadami jazykové kultury.

Žák prokáže orientaci v jazykovědě, prokáže znalost základních poznatků a pojmů z tvarosloví, lexikologie a skladby.

STRUKTURA ÚSTNÍ ZKOUŠKY

analýza uměleckého textu	1.	Zasadit výňatek do kontextu díla
		Určit literární druh a žánr
	2.	Najít téma výňatku a porovnat jej s tématem díla
		Charakterizovat výstavbu textu (<i>kompozice, vypravěč, postavy, veršová výstavba</i>)
3.	Analyzovat jazykové prostředky a jejich funkci v textu.	
literárně-historický kontext		Autor a dílo
		Současníci, období, žánr, umělecký směr
analýza neuměleckého textu	1.	Postihnout hlavní myšlenku a souvislost s uměleckým textem
	2.	Analyzovat komunikační situaci
		Určit funkční styl, slohový útvar, slohové postupy
3.	Analyzovat jazykové prostředky a jejich funkci v textu.	